

Eläketurvakeskuksen (ETK) rekisteritietojen hakeminen tutkimuskäyttöön

Eläketurvakeskuksen (ETK) eläkerekisterin eläketietoja ja ansaintarekisterin työeläkevakuutettua työskentelyä koskevia rekisteritietoja voidaan käyttää tieteellisessä tutkimuksessa. Nämä yksilötason tiedot ovat salassa pidettäviä, mutta niitä voidaan käyttää tutkimuskäytössä julkisuus- ja tietosuojalakien mukaisesti. Tutkimuksen tulee olla yksilöity ja tutkimussuunnitelmaan perustuva tieteellinen tutkimus. Rekisteriaineistoa ei pääsääntöisesti luovuteta kaupalliseen tarkoitukseen.

Tietosisällön kuvaus

Eläkerekisteri sisältää tietoja työeläkkeenä myönnettyistä vanhuus-, työkyvyttömyys-, osa-aikaeläkkeistä ja muista eläkelajeista. **Ansaintarekisteri** sisältää työeläkevakuuttamisessa syntyneitä tietoja työeläkettä kartuttavasta työurasta: työ- ja yrittäjäjaksot sekä työttömyyteen, koulutukseen ja vanhemmuuteen yms. liittyvät palkattomat ajat.

ETK:n rekisterien [tietosuojaselosteet löytyvät etk.fi-sivulta](#) ja tutkimusaineistojen tietuekuvauksista on saatavissa mallikuvauksia.

Lisätietoa ja neuvonta

tutkimusaineistot(at)etk.fi

Tuula Kyyrä, Tiina Palotie-Heino tai Susan Kuivalainen

sähköposti: etunimi.sukunimi(at)etk.fi

puh. 029 411 20

Lupahakemus

Tutkimussuunnitelman tulee perustella yksikötason henkilöaineiston käyttötarve ja se, ettei tutkimusta voi tehdä ilman henkilötietoja. Mikäli tutkimuksessa ei tarvita yksilötasoista aineistoa, toimitetaan tutkimuksen aineistot tilastoaineistoina, jolloin ei tarvita käyttöluvaksittelyä. Myös tilastoaineistossa varmennetaan henkilötietosuojaa.

ETK:lle osoitetaan vapaamuotoinen lupahakemus, jonka tulee sisältää seuraavat asiat:

- tutkimuksen nimi, toteutusorganisaatio ja vastuullinen tutkija (ja hänen allekirjoituksensa), ajantasainen tutkijalista, tutkimussuunnitelma,
- rekisterinpitäjän identifiointi (yliopisto, tutkimuslaitos vai tutkija itse),
- kuvaus tarvittavasta rekisteriaineistosta,
- selvitys aineiston yhdistämisestä muihin aineistoihin,
- miten aineisto suojataan luvaton käsittelyä vastaan (tietosuoja),
- missä tutkimus tai tutkimusartikkelit julkaistaan,
- miten ja milloin tutkimusaineisto hävitetään tai arkistoidaan.

Suunnitteluosasto

18.1.2022

Lupahakemukseen on hyvä liittää mukaan muiden rekisterinpitäjien luvat, mikäli niitä tarvitaan tutkimuksen tekemiseksi. Näitä ovat eettisen lautakunnan, Kelan, Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL), Tilastokeskuksen lupa sekä myös tieteellisen tutkimuksen [tietosuojailmoituslomake \(THL:n hakuohjeen liite 4\)](#).

Hakemus toimitetaan Eläketurvakeskukseen

ETK:n rekistereitä koskeva tutkimusaineiston lupahakemus osoitetaan:
Eläketurvakeskus
Suunnitteluosasto
Tilastopäällikkö
00065 ELÄKETURVAKESKUS

Hakemus toimitetaan allekirjoitettuna liitteineen sähköpostilla (.pdf) osoitteeseen tutkimusaineistot(at)etk.fi tai postitse yllä mainittuun postiosoitteeseen. ETK:ssa ei ole kirjaamoa, johon hakemuksen voisi toimittaa.

Lupapäätös

ETK myöntää luvan

ETK myöntää tutkimuskäytön luvat eläke- ja ansaintarekisterien yksityisen ja julkisen sektorin eläkelaitosten tietoihin. Käyttölupa myönnetään määräaikaisena ja tutkimussuunnitelman edellyttämiin välttämättömiin rekisteritietoihin.

Lupapäätös toimitetaan hakijalle sähköpostilla (.pdf-tiedostona). Luvan lupaehtoisissa annetaan aineiston käyttöaika ja käyttörajoitteet. Ennen aineiston toimitusta tutkijoiden tulee allekirjoittaa salassapitositoumus.

Findatan tietolupapäätös 1.4.2020 alkaen

[Findata](#) myöntää luvan ETK:n rekisteritietojen tutkimuskäyttöön, jos tutkimukseen yhdistellään sosiaali- ja terveystietoja usean viranomaisen rekisteristä, tarvitaan tietoja yksityisen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunjärjestäjältä tai Kanta-palvelusta. Tällöin noudatetaan Findatan ohjeita tietopyynnöistä ja tietolupahakemuksesta.

Findatan toiminta aloitetaan vaiheittain:

- neuvontapalvelut aloitetaan 1.11.2019,
- myöntää tietoluvan kehittämis- ja innovaatiotoimintaan 1.1.2020 ja
- tieteelliseen tutkimukseen 1.4.2020,
- Kanta-palvelun lupaviranomainen 1.1.2021,
- yksilötasojen aineistojen analysointi on sallittua ainoastaan määräyksen vaatimukset täyttävissä käyttöympäristöissä 1.5.2022.

Mikäli Findata käsittelee luvan, niin he antavat myös lupapäätöksen ja aineistopoiminnan kustannusarvion. ETK:n antama neuvonta on maksutonta. ETK toimittaa aineiston Findatan ohjeiden mukaan.

Kustannukset

ETK laskuttaa lupapäätöksen ja rekisteritietojen poiminnan välittömät henkilötyö- ja atk-kustannukset. Yleensä lasku sisältää samanaikaisesti sekä toimitustyön että poimintakustannukset. Kustannuksista annetaan arvio etukäteen.

Uuden tutkimuksen käyttöluvan hinta perustuu henkilötyöhintaan. Arvio tarvittavasta työajasta on yksi henkilötyöpäivä (vuonna 2022 käyttöluvan hinta on 790 euroa) ja luvan laajennusta koskeva päätös (arviolta puoli henkilötyöpäivää 395 euroa). Aikaisemmin myönnetyn luvan jatkaminen tai päätös tutkijaryhmän täydentämistä hinnoitellaan tapauskohtaisesti riippuen samassa yhteydessä syntyvistä muista henkilötyökustannuksista.

Tutkimuspalvelun, tutkimusaineistojen määrittely, tietuekuvausten viimeistely ja rekisteritietojen poiminta, hinnoitellaan toteutuneiden työtuntien perusteella ja laskutus perustuu tarvittavaan henkilötyön määrään. Työkustannuksiin lisätään tietotekniset kustannukset, jolloin yksittäisen aineiston hinta on arviolta 1 000 euroa vuonna 2022 (790 euroa/htp, johon lisätään tietotekniset kustannukset).

Mikäli tutkimusaineisto on pieni, ja se sisältää pelkästään tilastoaineistoa (ei henkilöaineistoa), niin se voidaan toimittaa veloitusettomana tietopalveluna.

Käsittelyaika

Lupahakemus käsitellään ETK:ssa viivytyksettä ja yleensä lupaprosessi kestää keskimäärin yhden kuukauden. Asiakirjojen huolellinen etukäteisvalmistelu nopeuttaa käsittelyaikaa.

Rekisteritietojen toimitus lupapäätöksen jälkeen kestää keskimäärin yhden kuukauden. Aineistopoiminnat tehdään suunnitteluosastolla käyttöluvan mukaisesti eläke- ja ansaintarekisteristä.

Kuitenkin kokonaisaika voi vaihdella kuukaudesta vuoteen, jos tarvittavia asiakirjoja puuttuu tai tutkimus vaatii usean rekisterinpitäjän lupapäätöksiä ja rekisteritietojen poimintoja.

Tietoluvan mukaisten aineistojen luovutus tutkijalle 1.5.2022 alkaen

Toisilain mukaisesti yksilötasoisien aineistojen analysointi on 1.5.2022 lähtien sallittua ainoastaan määräyksen vaatimukset täyttävissä [käyttöympäristöissä](#). Vaatimukset edellyttävät vastaavaa tietoturvan tasoa kuin Findatan omassa käyttöympäristössä. Määräystä sovelletaan kaikkiin niihin toisilaisissa säädettyihin käyttötarkoituksiin, joihin tarvitaan tietolupa. Näitä käyttötarkoituksia ovat tieteellinen tutkimus, tilastointi, opetus sekä viranomaisen suunnittelu- ja selvitystehtävä.

Jos toisilain piiriin kuuluva yksittäinen rekisterinpitäjä on tehnyt omia aineistojaan koskevan tietolupapäätöksen, myös sen tulee luovuttaa tietoaineisto aina toisilaisissa tarkoitettuun tietoturvalaiseen käyttöympäristöön. Toisilain mukaan tämä ei kuitenkaan koske Eläketurvakeskusta.

Lainsäädäntöä

- [Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus \(EU\) 2016/679, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta \(yleinen tietosuoja-asetus, GDPR\)](#)
- [Tietosuojalaki \(finlex.fi\)](#)
- [Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta \(finlex.fi\)](#)
- [Laki sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä \(finlex.fi\)](#)